

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม โดยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ วิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณร่วมกัน (Mixed Methodology) และประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิทยา (Methodology) ของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นหรือ (Community – based Research : CBR) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย
2. แผนการดำเนินงาน
3. ขั้นตอนการดำเนินงาน
 - 3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล
4. ความเป็นนวัตกรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเรื่อง กระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนเป็นนวัตกรรมทางสังคม (Social Innovation) ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนเกิดการเสริมสร้างจริยธรรมแก่คนในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ที่เป็นศรัทธาเดิมอันเหมาะสมต่อการขับเคลื่อนแก้ปัญหาความขัดแย้งชุมชนบ้านหนองยางคำ โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) ศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย 2) ศึกษากระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย 3) ทดลองใช้และประเมินผลการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ของชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย สำหรับปัญหาความขัดแย้งของชุมชนนั้น คน ในชุมชนมีเสื่อมถอยด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ขาดความเคารพนับถือต่อกัน และกันทั้งที่มีความเคารพศรัทธาสืบเสียดายกัน โดยการวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี

(Mixed Methodology) คือ การวิจัยเชิงปริมาณควบคู่การวิจัยเชิงคุณภาพ (ชาย โพธิ์ลีตา. 2554: 45 - 46) และประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิทยา (Methodology) ของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community Based Research หรือ(CBR) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น (กาญจนา แก้วเทพ. 2553: 49 - 56) ซึ่งมีวิธีวิทยา 7 ขั้นตอน คือ

1. แสวงหาตัวนักวิจัย คือ ชุมชนเป็นนักวิจัยได้ร่วมกัน โดยไม่จำกัดเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ฯลฯ

2. การพัฒนาโจทย์วิจัยและพัฒนาโครงการวิจัย คือการเข้าใจงานวิจัยแบบ CBR เพื่อเชื่อมโยงปัญหาหรือประเด็น (Text) ให้สัมพันธ์กับบริบทสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยอัตลักษณ์ที่เป็นศรัทธาเดิมของชุมชน

3. การออกแบบวิจัย

4. การทำความเข้าใจร่วม

5. การจัดการข้อมูล

ซึ่งในขั้นตอน 3),4),5) นี้ เป็นไปตามวิธีวิทยาของการวิจัยทั่วไป โดย CBR เป็นงานวิจัยแบบ (Participatory Action Research : PAR) ที่สร้างความเข้าใจร่วมกันของชุมชนที่มีขอบเขตกว้างขวาง ได้สิ่งอื่น ๆ มากกว่าจากการได้ข้อมูล

6. การใช้ประโยชน์จากข้อมูล คือการนำไปเป็นแนวทางแก้ปัญหาในพื้นที่ คั้นข้อมูลให้แก่ชุมชน นำไปทดลองใช้ประเมินผลขยายผลสู่การแก้ไขปัญหา โดยวิธีการนี้เป็นการแก้ปัญหายั่งยืนโดยใช้อัตลักษณ์ที่ชุมชนได้ศรัทธาร่วมกัน ซึ่งคิดว่าการที่จะให้นักวิชาการหรือบุคคลภายนอกซึ่งไม่รับรู้วิถีปัญหาที่แท้จริงนำเสนอทางออกให้กับชุมชน

7. การถอด/สรุปบทเรียน ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมของวิธีวิทยาเพราะเป็นการพัฒนาปัญญาและวิถีคิดของคน

แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย มีอัตลักษณ์ของชุมชนในเรื่องใด ชุมชนได้มีความเคารพศรัทธายึดถือร่วมกันอย่างไร ที่เป็นการชี้ให้เห็นว่า มีเรื่องชุมชนจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม

ระยะค้นหาอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนบ้านหนองยางคำ

- 1.1 แหล่งข้อมูลจากผู้มีองค์ความรู้เลือกแบบเจาะจง จำนวน 178 คน
- 1.2 เครื่องมือที่ใช้ การสัมภาษณ์ สันทนากลุ่ม สังเกต
- 1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเขียนบันทึก
- 1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ระยะเวลา 3 เดือน

ระยะที่ 2 ศึกษากระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิมที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนแก้ปัญหาความขัดแย้งของชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ว่ามีขั้นตอนและกิจกรรมต่างๆ อย่างไรบ้าง ที่สามารถปฏิบัติได้และนำไปสู่การแก้ปัญหาและเป็นที่ยอมรับ

ระยะการสร้างและทดลองกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม

- 2.1 แหล่งข้อมูลจากผู้มีองค์ความรู้ที่เป็นกลุ่มหมาย 10 ครัวเรือน จำนวน 50 คน
- 2.2 เครื่องมือที่ใช้ การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต ข้อมูลภาคสนาม
- 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองโดยการเขียนบันทึก
- 2.4 การวิเคราะห์ใช้ระยะเวลา 9 เดือน

ระยะที่ 3 การนำกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิมไปทดลองใช้ประเมินผล เรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนว่า มีขั้นตอนและกิจกรรมใดที่สอดคล้องกันและสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งแตกแยกได้จริงและเป็นที่ยอมรับเชิงประจักษ์ได้ของคนในชุมชนบ้านหนองยางคำ

ระยะประเมินผลกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม

- 3.1 แหล่งข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ การสอบถาม การสังเกต การสนทนากลุ่มย่อย การสัมภาษณ์
- 3.3 การเก็บข้อมูลการประเมินโดยการเขียนบันทึก แบบสำรวจความคิดเห็น
- 3.4 การวิเคราะห์ใช้ระยะเวลา 3 เดือน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ในเบื้องต้นนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ทำการศึกษาพื้นที่ของชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยมุ่งเน้นที่การแก้ปัญหาความขัดแย้งแตกแยกของคนในชุมชนว่า คนในชุมชนมีสิ่งใดที่เคารพ ยำเกรง ยึดถือศรัทธาร่วมกันมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีการแสดงออกถึงการชี้ให้เห็นว่ามีเรื่องชุมชนจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้สร้างความสัมพันธ์ที่เป็นกัลยาณมิตรอย่างมากและพิเศษกว่าปกติกับกลุ่มคนและสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อการค้นพบข้อมูลจริงโดยใช้เวทีประชาคม เสวนาสาธารณะ เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกันผ่านกระบวนการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ตลอดจนการใช้เทคนิคและเครื่องมือ จำแนกตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาอัตลักษณ์ชุมชนที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

สาระสำคัญ โดยมุ่งเน้นศึกษา อัตลักษณ์อันเป็นวิถีความเป็นตัวตนวิถีการดำเนินชีวิตพื้นฐานจากรากเหง้าเฉพาะของชาวบ้านหนองยางคำ ที่ได้ถือปฏิบัติและปรากฏแก่สาธารณะชนมาเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งสถานะเป็นต้นทุนศรัทธาเดิมจะนำไปสู่การเสริมสร้างจริยธรรมชุมชนร่วมกัน อันเป็นศรัทธาเดิมที่นับถือกันมาแต่บรรพบุรุษจากปู่ ย่า ตายาย จนถึงลูกหลาน เหล่นในปัจจุบันที่มีความสัมพันธ์กับสภาพปัญหาในชุมชนบ้านหนองยางคำที่เกิดขึ้นทางสังคม โดยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลา สิ่งที่จะได้รับ

กลุ่มเป้าหมาย เบื้องต้น ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเจาะจงเลือกทั้งจากการทบทวนเอกสารและโดยจัดเวทีชุมชนสำรวจความคิดเห็น สนทนากลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน ผู้แทนชุมชน เด็กและเยาวชนที่มีความเคารพศรัทธาในสิ่งเดียวกัน จำนวนทั้งหมด 178 คน พระสงฆ์ 10 รูป ผู้นำชุมชน 4 คน ผู้สูงอายุ 20 คน ผู้แทนชุมชน 10 คน นักวิชาการ 4 คน ครู 2 คน ปราชญ์ชาวบ้าน 5 คน เด็กและเยาวชน 12 คน ชาวบ้าน 111 คน เพื่อกำหนดคุณลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มเป้าหมายที่จะร่วมขับเคลื่อนค้นหาอัตลักษณ์จากต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนว่ากลุ่มเป้าหมายควรมีคุณลักษณะอย่างไร

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้างถึงศรัทธาที่นับถือร่วมกันของชุมชนบ้านหนองยางคำจากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน และการจัดเวทีชุมชน การสังเกตแบบ

มีส่วนร่วม (Participant Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) พระสงฆ์ นักวิชาการ ครู ผู้นำชุมชน ผู้สูงอายุ ผู้แทนชุมชน เด็กและเยาวชน ชาวบ้าน จำนวน 100 คน การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) ผู้รู้ข้อมูลเชิงลึกคือ ปรานัญชาวบ้าน ผู้นำชุมชนโดยธรรมชาติ จำนวน 10 คน ชาวบ้าน 57 คน การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ปรานัญชาวบ้าน นักวิชาการ ครู ชาวบ้าน จำนวน 111 คน การเขียนบันทึก (Journal) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลา ตั้งแต่เดือนกันยายน - พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

สิ่งที่ได้รับ ได้อัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย อันเป็นสิ่งที่มีความศรัทธาเคารพนับถือร่วมกัน มาอย่างเหนียวแน่นและยอมรับร่วมกันว่าเป็นอัตลักษณ์ชุมชน

ตารางที่ 1 แผนการดำเนินงานวิจัยขั้นตอนที่ 1

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	ระยะเวลา	สิ่งที่ได้รับ
การเตรียมทีมเก็บข้อมูล	ผู้วิจัย,ผู้ช่วยวิจัย	สมุดบันทึก, กระดาษชาร์ต, กล้อง, เครื่องบันทึกเสียง วีดีโอ	เดือนกันยายน พ.ศ.2556	ความพร้อมของทีมและอุปกรณ์การเก็บข้อมูล
1.ลงพื้นที่ศึกษาค้นหาอัตลักษณ์ชุมชน	พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน ปรานัญชาวบ้าน ผู้แทนชุมชน	การสอบถาม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ประชุมกลุ่มย่อย	เดือนตุลาคม ถึงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2556	ข้อมูลประวัติศาสตร์บอกเล่า, ประวัติศาสตร์ชุมชน บุคคล
2.จัดหมวดหมู่อัตลักษณ์ชุมชน	ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน	การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การเขียนบันทึก		เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ศรัทธาเดิมที่เป็น
3.กำหนดอัตลักษณ์ชุมชน ที่เคารพศรัทธาร่วมกัน				อัตลักษณ์ชุมชนที่จะนำไปเสริมสร้างจริยธรรม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษากระบวนการสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม
ขับเคลื่อนชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกอนาง อำเภอบำบ่อ จังหวัดหนองคาย

สาระสำคัญ มุ่งเน้นศึกษากระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมที่มีอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิม ที่เหมาะสมต่อการแก้ปัญหาความขัดแย้งแตกแยกในชุมชนบ้านหนองยางคำ ที่มีความเคารพศรัทธาในสิ่งเดียวกันทั้งยังให้ความเคารพต่ออัตลักษณ์อย่างเหนียวแน่น นับว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ใหม่และวิธีการใหม่ของชุมชนหนองยางคำที่ยึดถือปฏิบัติต่ออัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิม ปลูกจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนอย่างสันติสุขให้เกิดจริยธรรมใหม่ตลอดถึงค่านิยมที่ดีงาม มีความรัก สามัคคี มีจิตใจงาม โดยตระหนักในศีลธรรม จริยธรรมยึดหลักผลประโยชน์ส่วนรวมของชุมชน ด้วยกระบวนการกิจกรรมเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ชุมชนหนองยางคำที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมหลากหลายรูปแบบและเนื้อหา

กลุ่มเป้าหมาย เป็นกลุ่มเป้าหมายเดียวกันกับขั้นตอนที่ 1 และกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่มีคุณลักษณะตามที่กลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนที่หนึ่งกำหนด โดยเจาะจงเลือกจากความเต็มใจจริงใจพร้อมเข้าร่วมขับเคลื่อนชุมชนจริยธรรมโดยกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม จำนวน 50 คน จำนวน 10 ครัวเรือน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การสนทนากลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การเสวนาทางวิชาการ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การเขียนบันทึก จากประเด็นที่สำรวจความคิดเห็นศึกษาค้นหาในขั้นตอนที่ 1 ถึงอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนหนองยางคำ และกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนในการขับเคลื่อนผ่านกิจกรรมเป็นรูปแบบที่หลากหลาย

ระยะเวลา ตั้งแต่ ธันวาคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2557

สิ่งที่จะได้รับ ผู้เข้าใจในกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนในการขับเคลื่อนผ่านรูปแบบและกิจกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 2 แสดงแผนการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	ระยะเวลา	สิ่งที่จะได้รับ
1. ศึกษากระบวนการเรียนรู้ใหม่ วิธีการใหม่ในการเสริมสร้างจริยธรรมจาก อัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิม	พระสงฆ์ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน ปราชญ์ ชาวบ้าน ผู้สูงอายุ	การสอบถาม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การสนทนา กลุ่ม	เดือน ธันวาคม ถึง เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2557	กระบวนการเรียนรู้ใหม่ วิธีการใหม่ในการดำเนินกิจกรรมชุมชนจริยธรรมจาก อัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิม
2. สังเคราะห์ผลการศึกษา	ผู้แทนชุมชน เด็กและ	การเขียนบันทึก		ที่หลากหลาย
3. กำหนดกิจกรรมขับเคลื่อนชุมชนจริยธรรม	เยาวชน			สามารถปฏิบัติได้และเป็นที่ยอมรับ

ขั้นตอนที่ 3 นำกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมไปทดลองใช้และประเมินผลแก้ปัญหาสร้างจริยธรรมแก่ชุมชนหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

สาระสำคัญ การออกแบบและการใช้กิจกรรมจากอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมทดลองใช้และประเมินผลการพัฒนาคนในชุมชนหนองยางคำ มีการประพฤติปฏิบัติตนที่บ่งบอกถึงการแสดงออกด้วยการยิ้มให้ ทักทาย ไหว้กัน ผูกพัน สามัคคี มีน้ำใจ ใฝ่พอเพียง ซึ่งเกิดความรัก สามัคคี มีจิตใจงาม เป็นชุมชนจริยธรรมจากต้นทุนศรัทธาเดิม

กลุ่มเป้าหมาย ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเจาะจงจากครอบครัว 10 ครอบครัว ตามคุณลักษณะที่กำหนด เพื่อเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมขับเคลื่อนทดลองใช้และประเมินผลโดยผ่านกิจกรรมจากอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุนศรัทธาเดิมของชุมชนโดยความเต็มใจ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสอบถาม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participative Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การเขียนบันทึก (Journal) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินกิจกรรม

ระยะเวลา เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2557

สิ่งที่จะได้รับ สามารถนำชุมชนจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุเรียนศรีราชาเดิม ที่มีกิจกรรมหลากหลายมีรูปแบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพื้นที่ชุมชนนำไปสู่การพัฒนาทางกายและใจ แก้ปัญหาจริยธรรมของคนในชุมชนบ้านหนองยางคำ ได้เรียนรู้และประพฤติปฏิบัติร่วมกัน จนเกิดผลเชิงประจักษ์และยอมรับของคนในชุมชน นำชุมชนไปสู่ความรัก สามัคคี มีจิตใจงาม เกิดความสุขที่ยั่งยืน

ตารางที่ 3 แสดงแผนการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	ระยะเวลา	สิ่งที่จะได้รับ
1. ทดลองใช้และประเมินผลการเสริมสร้างจริยธรรมชุมชน	พระสงฆ์ ปราชญ์ ชาวบ้าน	การสอบถาม สังเกตแบบมี ส่วนร่วม	เดือน กรกฎาคม ถึงเดือน	กิจกรรม ขับเคลื่อน การดำเนิน
2. พัฒนาจริยธรรมของคนในชุมชนผ่านกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ที่เป็นต้นทุเรียนศรีราชาเดิม	ผู้นำชุมชน ผู้แทนชุมชน ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชน ครอบครัว 10 ครัวเรือน	การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การเขียนบันทึก	กันยายน พ.ศ. 2557	กิจกรรม ที่ปฏิบัติได้และ เกิดผลเชิง ประจักษ์มีการ ยอมรับของคน ในชุมชนเกิดผล ทำให้ชุมชนมี ความรัก สามัคคี มีจิตใจงาม เกิดความสุขที่ ยั่งยืน

ปฏิทินการวิจัย

ตารางที่ 4 แสดงปฏิทินการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินงาน	การรวบรวม ข้อมูล	การวิเคราะห์ ข้อมูล	ระยะเวลา
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นหา อัตลักษณ์ชุมชนที่ เป็นต้นทุนศรัทธา เดิมของชุมชน	เตรียมทีมงาน ประชุมเชิง ปฏิบัติการ ลงพื้นที่เก็บ ข้อมูล	แบบสอบถาม จัดเวทีชาวบ้าน สัมภาษณ์ สำรวจความ คิดเห็น สนทนา กลุ่มย่อย	วิเคราะห์ เนื้อหาอัต ลักษณ์ชุมชนที่ เป็นต้นทุน ศรัทธาเดิม	เดือน กันยายนถึง เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2556
ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์ผล การศึกษา กระบวนการ เสริมสร้าง จริยธรรมจาก อัตลักษณ์ที่เป็น ต้นทุนศรัทธาเดิม ของชุมชน กำหนดกิจกรรม	ประชุมเชิง ปฏิบัติการ สังเคราะห์ผลการ สร้างและทดลอง กระบวนการ เพื่อกำหนด กิจกรรม ขับเคลื่อนอัต ลักษณ์ที่เป็น ต้นทุนศรัทธาเดิม	การสอบถาม สังเกตมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ย่อย ข้อมูล ภาคสนาม การเขียนบันทึก	สังเคราะห์ผล การสร้างและ ทดลอง กระบวนการ เนื้อหาอัต ลักษณ์ที่เป็น ต้นทุนศรัทธา เดิม	เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2557
ขั้นตอนที่ 3 กำหนดกิจกรรมใน การทดลองใช้และ ประเมินผลดำเนิน กิจกรรมการ เสริมสร้าง จริยธรรม จากอัตลักษณ์ ชุมชน	ประชุมเชิง ปฏิบัติการ กำหนดกิจกรรม ในการ ประเมินผล สังเคราะห์ผลการ ดำเนินกิจกรรม จากอัตลักษณ์ ต้นทุนศรัทธาเดิม	การสอบถาม การสังเกตแบบมี ส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ย่อย	วิเคราะห์ผลการ ประเมิน กระบวนการ เสริมสร้างจริ ยธรรมจากอัต ลักษณ์ต้นทุน ศรัทธาเดิม สรุปผล	เดือน กันยายน ถึงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2557

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. การศึกษาวิจัยเอกสารและบทพจนานวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง(Documentary Research) โดยศึกษาจากหนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์และข้อเขียนต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดฐานคิดในการศึกษา

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เริ่มต้นจากการลงพื้นที่สำรวจพหุลักษณะ ท้องถิ่นร่วมกับชุมชนและมีการสำรวจซ้ำหลายครั้งโดยผู้วิจัยและคณะผู้ช่วย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเปิดเวทีชาวบ้านสัมภาษณ์พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน นักวิชาการ ครู เด็กเยาวชน ที่สำคัญคือใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participative Observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ทั้งยังใช้การวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสอบถามแบบไม่มีโครงสร้างและแบบมีโครงสร้าง ทั้งนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้เตรียมเทคนิคที่ใช้ในกระบวนการและพร้อมจะปรับเปลี่ยนเทคนิคที่ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบันของชุมชนที่มีความขัดแย้งสูง ส่วนการเข้าถึงข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะเป็นผู้ดำเนินกระบวนการพร้อมด้วยคณะผู้ช่วยวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนในฐานะผู้ให้ข้อมูลและยังเป็นผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ซึ่งข้อมูลที่ได้ จะทำการเขียนบันทึก (Journal) ลงไว้ในกระดาดชาร์ต เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลหลังจากนั้นผู้วิจัยจะทำการถอดเนื้อหาที่ได้บันทึกไว้เป็นเอกสารทุกครั้งไป ดังนั้นข้อมูลที่ได้จึงประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลจากการสำรวจชุมชน พหุลักษณะท้องถิ่น

2.2 ข้อมูลจากเวทีชาวบ้าน

2.3 ข้อมูลจากผู้รู้ประวัติศาสตร์ของชุมชน ได้แก่ พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน

2.4 ข้อมูลจากเอกสารท้องถิ่น

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งมุ่งเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยกระบวนการจัดกิจกรรมและกระบวนการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม(Observation)

ดังนั้นหลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลประเด็นเนื้อหาและความสำคัญของเอกสารแล้ว จากนั้นผู้วิจัยก็ได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาและเก็บข้อมูลจากพื้นที่จริง ซึ่งในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่จริงผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การสัมภาษณ์ผู้วิจัยสัมภาษณ์เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Studies) คือ กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่จริง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อมาทำการวิเคราะห์ความต้องการและข้อคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปเป็นประเด็นหรือแนวทางในการจัดการสนทนากลุ่มต่อไป

2. การสนทนากลุ่มการสนทนากลุ่ม (Focus Groups) เป็นการนำประเด็นหรือแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มาดำเนินการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ดีที่สุด โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันของสมาชิกในวงสนทนาและยึดมั่นในความเป็นกลางสร้างมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้ร่วมสนทนา ซึ่ง Stewart. (1991 : 144) โดยเน้นพลวัตของกลุ่ม (Group Dynamics) ซึ่งถือว่าคนเราจะพูดหรือแสดงออกถึงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยในกลุ่มหรือในที่สาธารณะก็ต่อเมื่อเขาารู้สึกสบายๆ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คุ้นเคย

2.1 สถานที่จัดสนทนา คือ ศูนย์ชุมชนจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม วัดจำปาทอง บ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

2.2 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) คือ ผู้วิจัย

2.3 การเลือกสมาชิกสนทนา เลือกผู้สนทนาโดยยึดจุดมุ่งหมายของการวิจัยเป็นหลัก (Purposeful Sampling) โดยเลือกจากกลุ่มคนและครอบครัวเป็นผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน 10 รูป นักวิชาการ จำนวน 4 คน ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 5 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน ผู้แทนชุมชน จำนวน 43 คน ครูจำนวน 2 คน เด็กและเยาวชน จำนวน 12 คน ในชุมชนบ้านหนองยางคำและบ้านป่าสักใต้หมู่ 9 ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย โดยเลือกจากการสอบถามและเลือกจากการแนะนำต่อ ๆ กัน โดยผู้วิจัยได้ไปสอบถามประชากรในแต่ละกลุ่มคนใดคนหนึ่ง หรือที่เรียกว่า การเรียนรู้ และเข้าถึงชุมชนด้วยการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปาก (Snowball Sampling Technique) วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2554 : 21 - 22) การคัดเลือกร่วมในการสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ดีที่สุด โดยจุดมุ่งหมายที่เลือกตัวแทนแบบที่มีการเสนอชื่อของกลุ่มขัดแย้งทั้งสองฝ่ายที่มีความชำนาญในแต่ละด้านหรือเป็นผู้มีความสามารถเชื่อถือได้เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและมีทั้งสองฝ่ายกลุ่มขัดแย้งกันคัดเลือกเพื่อให้ได้ตัวแทนที่สามารถให้ความรู้หรือข้อมูลได้และเกิดความยุติธรรมมากที่สุด

2.4 การติดต่อกับผู้ประสานงาน การติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชนและกลุ่มคนและครอบครัวเป็นผู้ให้ข้อมูลชุมชนบ้านหนองยางคำ ตำบลกองนาง อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคายเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมในการจัดการสนทนากลุ่ม พร้อมแจ้งวันและเวลา พร้อมสถานที่ให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนให้ทราบล่วงหน้า โดยผู้วิจัยได้เป็นผู้

ประสานงานโดยตรงต่อผู้เข้าร่วมสนทนาเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้วิจัยในการแก้ปัญหาด้วยความจริงใจ

2.5 การจัดที่นั่งสนทนากลุ่ม ให้นั่งล้อมวงไม่ห่างกันมากนัก ผู้วิจัยนั่งอยู่หัวกลุ่ม เพื่อให้ได้ยินการพูดคุยอย่างทั่วถึง และสามารถแสดงความคิดเห็นให้กับผู้อื่นได้รับฟังอย่างชัดเจนอันจะนำมาซึ่งการสื่อสารที่มีความถูกต้องชัดเจน และยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สนทนาและบุคคลในวงสนทนาซึ่งในสถานการณ์นี้ผู้วิจัยต้องระมัดระวังอย่างมากที่จะให้ความสำคัญสร้างกัลยาณมิตรกับทุกคนที่เข้าร่วมบนความไม่ปกติของชุมชนที่มองถึงการไม่ไว้เนื้อเชื่อใจกันด้วย

2.6 การเริ่มสนทนาในช่วงแรกของการสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนา เริ่มจากการแนะนำตนเองและทีมงาน (ผู้บันทึกข้อมูล ผู้ประสานและบริกาารทั่วไป) โดยพยายามสร้างบรรยากาศแห่งมิตรภาพที่เป็นกันเอง จัดเตรียมอุปกรณ์ (กระดาษ ดินสอ ปากกา เครื่องบันทึกเสียง) ที่ใช้ในการสนทนากลุ่มให้พร้อม หลังจากนั้นจึงดำเนินตามขั้นตอน ต่อไป

2.6.1 นำเสนอถึงวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายในการสนทนากลุ่ม

2.6.2 มีการสนทนาสร้างบรรยากาศผ่อนคลายแก่ผู้ร่วม

2.6.3 เมื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเริ่มมีความคุ้นเคยกัน จึงเริ่มคำถามซึ่งได้

จากการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ เพื่อเป็นแนวทางประเด็นในการสนทนา

นอกจากประเด็นข้อคำถามเหล่านี้ ในการสนทนาจะเกิดข้อคำถามที่เกิดขึ้นระหว่างการสนทนา ผู้ดำเนินการสนทนาจะใช้ประเด็นคำถามเหล่านี้ซักถามเพื่อให้ได้รายละเอียดของประเด็นนั้นๆมากขึ้น การยุติการสนทนากลุ่ม ขอให้สมาชิกแต่ละคนสรุปสิ่งที่ได้พูดและเพิ่มเติมข้อมูล ความคิดเห็นของตน โดยผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มอาจเป็นผู้เริ่มต้นสรุปก่อนก็ได้ แล้วจึงให้สมาชิกร่วมกันเพิ่มเติม การสรุปเป็นการทำความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลให้ตรงกัน และปรับแก้ในประเด็นที่อาจเข้าใจผิด และจากการดำเนินการสนทนากลุ่มดังกล่าว จะทำให้ได้หัวข้อ หรือเรื่องที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อจัดการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชนต่อไป

3. เวที่ยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลจัดเวทียืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูลทั้งหมดในการวิจัยในครั้งนี้ โดยใช้รูปแบบการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เป็นรูปแบบการเปรียบเทียบข้อค้นพบเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือซึ่งประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ที่ไม่ใช่ผู้วิจัยได้ร่วมกันนำไปปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้นทำการทบทวนข้อค้นพบ (Review Triangulation)

ทั้งด้านความแม่นยำ (Accuracy) ความสมบูรณ์ (Completeness) ความเป็นธรรม (Fairness) และ ความน่าเชื่อถือ (Credibility) (สุภางค์ จันทวานิช. 2549 : 45)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตารางที่ 5 แสดงเครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือและเทคนิค	วัตถุประสงค์
การจัดเวทีชุมชน เสนอวางแผนปฏิบัติ อย่างมีส่วนร่วม	ให้ชุมชนมีส่วนร่วมด้านการวางแผน การจัดการ และ สร้างขีดความสามารถในการคิด วางแผน ปฏิบัติให้ชุมชนตระหนักถึง ความเชื่อมโยงระหว่างแผนกับปฏิบัติการ
การจัดกระบวนการอย่างมีส่วนร่วม	มุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมโดยตรงของชุมชน ในพื้นที่ ด้วยการเรียนรู้ ด้วยปฏิบัติการพัฒนามี กระบวนการโปร่งใสสร้างความหลากหลายใน กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนกับผู้วิจัย ส่งผ่านความรู้ด้วยกระบวนการ
การประชุมแบบมีส่วนร่วมอย่างพึง พอใจเต็มใจAppreciative Influence Control (AIC)	สร้างความพึงพอใจให้มีส่วนร่วมเวทีตระหนักถึง การมุ่งตรงสู่เป้าหมายเดียวกันสามารถใช้ติดตาม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการร่วมมือกัน
Time Line เส้นบอกเวลาเรื่องราว เหตุการณ์สถานการณ์ ประวัติศาสตร์ ชุมชน	ใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์เหตุการณ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ทางสังคมในชุมชนเพื่อต้องการ แสวงหาบุคคลที่ให้ข้อมูล เหตุการณ์ในระยะ หนึ่ง ๆ เข้าใจอดีตถึงปัจจุบัน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเชิงคุณภาพ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงคุณภาพที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบการบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด โดยได้จัดทำรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ และสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของ (ไพศาล วรคำ, 2552 : 211)

1.1.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสนทนากลุ่มและจัดทำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมา โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง กระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุนศรัทธาเดิม ที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาความขัดแย้งชุมชน

1.1.3 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนถึงลักษณะการใช้ภาษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

1.1.4 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย

1) รศ.ดร.สมเจตน์ ภูศรี ตำแหน่งอดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม

2) ผศ.ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ

3) ผศ.ดร.ยุภาพร ยุกา

4) พระมหานิมิตต์ ปญฺจิตฺตเสวี ดร. ตำแหน่ง รองเจ้าคณะจังหวัด

หนองคาย

1.1.5 นำแบบบันทึกการสนทนากลุ่มปรับปรุงแก้ไข แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการบันทึกการสนทนากลุ่มกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

1.2 แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือดังนี้

1.2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการสร้างแบบสัมภาษณ์ของ

1.2.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลเกี่ยวข้องในการสัมภาษณ์และจัดทำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมา โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง กระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทุ่นศรัทธาเดิม

1.2.3 นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนลักษณะการใช้ภาษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

1.2.4 นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมและให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในด้านภาษา

1.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

1.3 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

1.3.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของ (ไพศาล วรคำ, 2552 : 211)

1.3.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสังเกตพฤติกรรมและจัดทำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม ให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมา โดยครอบคลุมเนื้อหา

1.3.3 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนลักษณะการใช้ภาษาเพื่อแก้ไขปรับปรุง

1.3.4 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของข้อความถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในภาษา

1.3.5 นำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการสังเกตพฤติกรรมกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

2. วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงปริมาณ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสำรวจความต้องการ แบบประเมินทักษะชีวิตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด โดยจัดทำดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 แบบสำรวจความต้องการ มีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการสร้างแบบสำรวจความต้องการของ (ไพศาล วรคำ, 2552 : 211)

2.1.2 กำหนดประเด็นเนื้อหาและสร้างประเด็นเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการสำรวจความต้องการ และจัดทำแบบสำรวจความต้องการให้สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่จะศึกษาขึ้นมา โดยครอบคลุมเนื้อหาเรื่อง กระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นทูนศรัทธาเดิม

2.1.3 นำแบบสำรวจความต้องการเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง ตลอดจนลักษณะการใช้ภาษา เพื่อแก้ไขปรับปรุง

2.1.4 นำแบบสำรวจความต้องการที่ได้รับการแก้ไขหรือปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมและให้คำแนะนำในการแก้ไขและปรับปรุงให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการใช้ภาษา

2.1.5 นำแบบสำรวจความต้องการปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้ในการสำรวจความต้องการกับกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร (Documentary) แผนที่เดินดินชุมชน การศึกษารายกรณี (Case Study) การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การเขียนบันทึก (Journal) แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอเชิงพรรณนา

เป็นการวิเคราะห์ทั้งในระหว่างการเก็บข้อมูลและหลังการเก็บข้อมูลโดยการจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) คือนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาจำแนกตามประเภทและจัดกลุ่มข้อมูลที่ได้ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายผลการศึกษาซึ่งอยู่ในรูปการพรรณนา

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพได้มีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลนำข้อมูลมาวิเคราะห์ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ระดับความต้องการ กระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นตุนศรัทธาเดิม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์สรุปอุปนัยโดยมีการจัดกระทำข้อมูลเชิงคุณภาพดังนี้

2.1 นำข้อมูลมาจัดกลุ่มตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2 นำข้อมูลมาจัดแบ่งกลุ่มย่อยตามลักษณะของข้อมูลในแต่ละประเภท

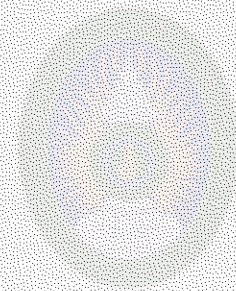
2.3 การอ่านทบทวนข้อมูลที่ได้จัดระเบียบไว้อีกครั้งหนึ่งเพื่อคัดเลือกข้อความที่มีความหมายตรงประเด็นกับเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์ พร้อมกับตั้งชื่อกำกับข้อความ

2.4 การแสดงข้อมูลนำข้อมูลย่อยกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความหมายสัมพันธ์กันเข้ามารวมกันตามประเด็นหัวข้อการวิเคราะห์ เพื่อบรรยายเรื่องราวที่มีความหมาย เพื่อนำไปสู่คำตอบในการวิจัย

ความเป็นนวัตกรรม

ความเป็นนวัตกรรม กระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมจากอัตลักษณ์ต้นตุนศรัทธาเดิมนั้นคือเป็นกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมใหม่ของกลุ่มคน ที่ได้มีความเคารพศรัทธาต่ออัตลักษณ์ร่วมกันมา แม้จะมีปัญหาความขัดแย้งของคนในชุมชน แต่การเคารพศรัทธาก็ไม่เปลี่ยนแปลงไปเป็นปรากฏการณ์ใหม่ วัฒนธรรมใหม่ทางจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม เพื่อการพัฒนาสังคมให้อยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขมีเมตตา เอื้ออาทร แบ่งปัน บนฐานความที่มีจริยธรรม โดยฐานคิด “ศรัทธาในอัตลักษณ์ต้นตุนเดิม เสริมสร้างจริยธรรม นำชุมชนจิตใจงาม” ซึ่งตั้งอยู่บนฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันต่อการ

เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยการแก้ปัญหาชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน บนฐานสังคมสีเขียว
เรื่องการสร้างความเป็นธรรม ด้วยการสร้างสังคมอ่อนสุข บนฐานแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ในยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมและยุทธศาสตร์การ
พัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนและมีการทดลองประเมินผลการพัฒนา
คนในชุมชนผ่านกระบวนการเสริมสร้างจริยธรรมและบนฐานหลักพุทธธรรมทางพระพุทธ
ศาสนา คือ หลักศรัทธา 4 พรหมวิหาร 4 จริต 6 ด้วยการเกิดชุมชนจริยธรรมที่มีความรัก
สามัคคี มีจิตใฝ่งาม เกิดสุขยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
ภาควิชาสังคมศาสตร์และการพัฒนา
NATIONAL INSTITUTE FOR DEVELOPMENT STUDIES